

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. עשיית הציץ

ב. עשיית המעיל

ה. הענן מכסה את המשכן וגילוי כבוד

השם

ו. עשיית המצנפת והאבנט

ז. עשיית הכותנות

ח. הבאת הכלים והבגדים למושה

ט. ציווי הקמת המשכן

י. סיכום משקל המתנות התרומה

יא. עשיית החושן

יב. הקמת המשכן ע"י משה

יג. עשיית האפוד

יד. חיבור החושן לאפוד

שאלה לשולחן השבת

"ובצלאל... עשה את כל אשר צוה ד' את משה"

בצלאל על שם חכמתו נקרא, בשעה שאמר לו הקב"ה למשה, לך אמור לו לבצלאל עשה לי משכן ארון וכלים, הלך משה והפך (את הסדר) ואמר לו עשה ארון וכלים ומשכן. אמר לו, משה רבינו, מנהגו של עולם אדם בונה בית ואח"כ מכניס לתוכו כלים, ואתה אומר עשה לי ארון וכלים ו(אח"כ) משכן, כלים שאני עושה להיכן אכניסם, שמא כך אמר לך הקב"ה עשה משכן (תחילה, ואחר כך) ארון וכלים, אמר לו שמא בצל קל היית וידעת?! (רש"י ע"פ ברכות נה). אך תמוה ביותר, מה הועיל שעשה המשכן תחילה, הלוא הקמת המשכן הייתה לאחר גמר עשיית הכלים, ואם כן עדיין אי אפשר להכניס את הכלים למשכן, והטענה "כלים שאני עושה להיכן אכניסם" קיימת. ויותר קשה, שמלאכת המשכן הסתיימה בכסלו, וההקמה הייתה רק בניסן, ומכסלו עד ניסן היכן היו הכלים, ומה הועיל בזה שבנה את הכלים תחילה.

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ויתנו את הפעמונים בתוך הרמנים" (לט, בה)

ישנן שיטות שונות בצורת רימוני ופעמוני המעיל. לשיטת רש"י והרמב"ם, היו פעמון ורימון אחד ליד השני, כשבין כל שני רימונים היה פעמון אחד. אך לשיטת הרמב"ן והאבן עזרא, בתוך כל רימון היה פעמון מזהב. לשיטת הרמב"ם ורש"י לכאורה קשה הכתוב: "ויתנו את הפעמונים בתוך הרימונים", שהרי באותה מידה שהפעמונים בתוך הרימונים, אף הרימונים בתוך הפעמונים. ולרמב"ם, ניתן ליישב לשיטתו שהמעיל היה צורתו כעין ציצית (טלית קטן) של ימינו, שהכוונה שבשני הקצוות של כל צד התחילו עם רימונים כך שהיו יותר רימונים מפעמונים. אכן, הרמב"ם מפרט רק את מספרם של הפעמונים (72) ולא את מספר הרימונים שלפי זה היו 74 רימונים (המב"ט פירש אחרת, ועי"ש). אך לשיטתו של רש"י שהמעיל היה כעין שמלה של ימינו שסגור לכל ארכו, צריך לתרץ שתלו קודם את הרימונים ובכך קיימו את הדין של בתוך הרימונים, או שהיו הפעמונים מחופים מלפניהם ומאחוריהם ברימונים (דהיינו ג' שורות על כל שפה, רימונים פעמונים ורימונים) [אך פחות משמע כך ברש"י]. ובתרגום האונקלוס מצינו הבדל בין תרגומו בפרשתינו: "ויהבו ית זגיא בגו רימוניא" - משמע בתוך ממש, ואילו בפרשת תצוה תרגם: "וזגין דדהבא בינהון סחור סחור" - ומשמע שהיו הפעמונים בין הרימונים. ואולי סבר ששני הדברים נמצאים במשמעות לשון הפסוק, ולאחר חטא העגל, שינו ועשו את פעמוני הזהב מוסתרים בתוך הרימונים משום ש'אין קטיגור נעשה סניגור', כך ע"פ שיטת הרמב"ן. (וכן משמע בתרגום יונתן שבתחילה כתב שהיו 71 ובפרשתינו 72). ובשיטת רש"י נצטרך לומר כמו מה שפירשנו, שבפרשת תצוה מבואר על איך צריכה התוצאה להיראות, אך בפקודי מבואר כיצד הייתה מלאכת העשייה בפועל שתלו קודם את הרימונים ואח"כ את הפעמונים בתוכם. לסיום, נביא את שיטתו של ה'שפת אמת' שהתלייה נעשתה בצורה כזו שהסתיימו הרימונים והפעמונים בשווה עם שפת הבגד, ולא השתלשלו מהקצה.

"ויקה ויתן את העדת אל הארץ... ויבא את הארון אל המשכן"

כל כלי המשכן הוכנסו תחילה למשכן, ורק אז החלו בתשימשם, על השולחן הושמו הלחם והלבונה, הדליקו את נרות המנורה, והקטירו את הקטורת, שהרי כתוב: "ויתן את השלחן באהל מועד ויערך עליו ערך לחם וישם את המנורה באהל מועד ויעל הנרות וישם את מזבח הזהב באהל מועד ויקטר עליו קטרת סמים". אך רק בארון הברית לא נהגו כן, אלא הכניסו את הלוחות לתוך הארון עוד טרם הניחוהו בקדש הקדשים. וצריך לומר, שיחודו של הארון הוא רק בהיות העדות הלוחות בתוכו, ובלעדיהן אין לו כלל שם של כלי שרת, כי הם שמביאים לו תוקף קדושת כלי שרת. וראיה לכך מצינו מזה שבבית המקדש השני שלא היו הלוחות - אף ארון לא היה. (רבי משה סאלוויצ'ק)

עתנת ניסן לגדול ולקטון!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

העלון מוקדש לע"ג
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייך'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. היו מאה כאלה, ומכסף נעשו
- ב. מאבני החושן
- ג. שם היו שרשראות החושן
- ד. כהונת בני אהרן היא ל -
- ה. שם נרדף ללוחות הברית: לוחות _____
- ו. היו בראש עמודי החצר
- ז. מידת אורך ורוחב החושן
- ח. "ויעש את ה _____ מעשה _____"
- ט. החושן היה מחולק לארבעה _____
- י. חלק נעשו למשכן וחלק לחצר
- כ. בין אוהל מועד והמזבח
- ל. שני דברים המונחים על השולחן
- מ. באוהל מועד בצד דרום
- נ. המזבח והמכבר עשויים ממנו
- ס. מאבני החושן
- ע. כיסה את אוהל מועד
- פ. ריקעו אותן וקצצו מהם פתילים
- צ. כל בנין המשכן נעשה כאשר _____ ד' את משה
- ק. ספר ידוע על השו"ע חו"מ ששמו לקוח מהפרשה _____
- ר. הכיור נועד ל _____
- ש. באוהל מועד בצד צפון
- ת. ממנו עשוי המעיל

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. "ופי המעיל בתוכו כפי _____"
- ב. אדני החצר ויתדות החצר הושמו _____ לחצר
- ג. הכתנות נעשו מעשה _____
- ד. המכנסיים היו עשויים מ -
- ה. מאבני החושן (3)
- ו. "ואם לא יעלה הענן ולא _____ עד יום _____"
- ז. כך מתרגם אונקלוס את המילה 'ספיר'
- ח. שם שמו את מזבח העולה, שמנחושת נעשתה
- ט. פתיל
- י. תפארת המגבעות - " _____ המגבעות" (רש"י)
- ך. מאבני החושן
- ל. החושן היה -
- ם. המילה האחרונה בפרשה (ובכל חומש שמות)
- ן. "אבני _____ לבני ישראל"
- ס. החושן היה _____ על האפוד ע"י פתילי תכלת
- ע. שיעור תרומת החובה, מבין עשרים שנה
- ף. ציפו את ראשי העמודים וחשוקיהם ב-
- ץ. מבגדי הכהן הגדול
- ק. נאמר בסיום פרשתנו
- ר. אחראי לחלק את הלווים לעבודתם
- ש. בבגדי השרד לשרת בקדש לא הופיע חומר זה
- ת. בני ישראל תרמו בקע ל _____

כתרגומו

כל פרשה נקרא דערייה מילה מתחילתה אונקלוס שנקמה לעדריה של רמנו.

"מעשה חשב" = "עובד אמין". המילה העברית 'אמן' המתארת בעל מלאכה מומחה. (מופיע כבר בשיר השירים: "מעשה ידי אמין")

מן המדרש

מעשה ברבי שמעון בן חלפתא, שבא ערב שבת ולא היה לו מאין להתפרנס את צרכי השבת. יצא לו אל מחוץ העיר והתפלל לפני הקב"ה על פרנסתו. לפתע, יצאה יד מן השמים והושיטה לו אבן טובה. לקח רבי שמעון את אותה האבן הטובה, הלך לשולחני ומשכנה, ופרנס בדמיה את אותה השבת. ליל שבת, ראתה אשתו את השפע הרב על שולחנם ושאלה אותו: "מהיכן כל אלו?" אמר לה: "ממה שפרנס אותי הקדוש ברוך הוא". אמרה לו: "אם אין אתה אומר לי מהיכן הם, איני טועמת כלום!" התחיל מספר לה ואמר לה: "כך וכך התפללתי לפני הקב"ה, וניתנה לי אבן מן השמים". מיד אמרה לו: "איני טועמת כלום, עד שתאמר לי שתחזירה במוצאי שבת". אמר לה: "למה?" אמרה לו: "האם אתה רוצה לעתיד לבוא שיהא שולחנך חסר, ושולחן חבירך מלא?!" הלך רבי שמעון לרבי יוסה וסח לו כל המאורע, ואת טענת אשתו. אמר לו רבי: "לך ואמור לה, שאם שולחנך יהיה חסר, אני אמלא אותו משלי". הלך ואמר לה כדברי רבי. אמרה לו: "לך עמי למי שלמדך תורה". לקחה לרבי, נעמדה לפניו ואמרה לו: "רבי, וכי רואה אדם את חבירו בעולם הבא?! האם אין לכל צדיק וצדיק עולם שלם לעצמו, שנאמר (קהלת יב,ה): "כי הולך האדם אל בית עולמו וסבבו בשוק הסופדים", לא כתוב 'עולמים' אלא 'עולמו'! שלכל אחד ואחד יש עולם בפני עצמו". כיון ששמע כן רבי שמעון, הלך במוצאי שבת והחזיר את האבן הטובה. אמרו רבותינו: הנס האחרון היה קשה מהראשון (שיותר קל לעשות ניסים שנותנים טובה לאדם מאשר שלוקחים). כיון שפשט ידו להחזירה, מיד ירד המלאך ונטלה הימנו. (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

**בתנועה אחת ישרה,
את הבגד הוא קרע,
בכך יצר דבר חדש,
ופער פיו בשער ודרש.**

המונח המבוקש הינו מילה בת 3 אותיות המופיעה בפרשה. אשר כל שורה בחידה רומזת להקשר שונה שלה. (יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות בעלי הגיה דומה)

התשובה תפרסם אי"ה בגיליון הבא

ושפני טמוני חול

איזה דבר מאכל יהיה אסור לגוי לכל הדעות,
אך לישראל זה נתון במחלוקת?

* * * *

"וישם את המנורה באהל מועד נכח השלחן"

שמעתי שמביאים מוסר השכל מפסוק זה, שהרי המנורה היא כנגד התורה, וכמו שבמשכן שמו את המנורה נוכח השולחן, אף בביתו של האדם, יש לו לקדש את שולחנו ולומר עליו דברי תורה בסעודה. כמו שכתוב בפרקי אבות (פ"ג מ"ג): 'רבי שמעון אומר: שלושה שאכלו על שולחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו מזבחי מתים'.

שעשועי דאורייתא

"על שולי המעיל"

מלבד לכהן הגדול, למי עוד בתנ"ך כתוב שהיה מעיל?

* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. ארבע אותיות רצופות העוקבות בסדר הא' ב'. (לא באותה מילה)
2. אלו אותיות חסרות משמותיהם של השבטים.
3. שמות של שניים משבעת המינים.
4. שם של שכונה בירושלים.
5. את המילים: 'שחרית' 'מנחה' ו'ערבית' ברש"י.
6. מילה בת שלוש אותיות שהגימטריא שלה היא 11.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ויעשו על שולי המעיל רמוני תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר"

2. "ויהי מאת ככר הכסף לצקת את אבני הקדש ואת אבני הפרכת מאת אבנים למאת הככר ככר לאבן"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: היכן מוזכר היכל ד', שלוש פעמים ברציפות? - ירמיה ז,ד: "אל תבטחו לכם אל דברי השקר לאמר היכל ד' היכל ד' היכל ד' המה". **לסדר את הפרשה** - "לשם שבו ואחלמה". **חידון א' ת'** - אדנים, ברקת, גבלות, דורותם, העדות, וויים, זרת, חושן חושב, טורים, יתדות, כיור, לבונה לחם הפנים, מנורה, נחושת, ספיר, ענן, פחי זהב, ציוה, קצות החושן, רחצה, שולחן, תכלת. **חידון א' ת' הפוך** - תחרא, סביב, אורג, בד, פטדה אחלמה ישפה, יסעו העלותו, שביז, בפתח המשכן, חוט, פארי, נופך, כפול, מסעיהם, זיכרון, רכוס, בקע, כסף, ציץ, חזק חזק ונתחזק, איתמר, שש, גולגולת. **שעשועי דאורייתא** - לשמואל, לשאול, יהונתן, בנות דוד, דוד, עזרא, נשיאי הים. 1. "ויכל משה", "יכל משה". 2. ח,ט,צ,ק. 3. "שמן המשחה", "פעמון ורימון". 4. בית ישראל. 5. "ויקטר עליו קטורת. שחרית וערבית", "עולת התמיד. ואת המנחה". 6. "הבד". **מילה בפרשה ויקהל** - אתנה. "כפי שכולכן יודעות" - כולכן = אתנה, "אומר ואפעל כיאות" - אומר = אתנה (כמו ונתנה תוקף), "ואם זה כבר קרה" - אתנה תנאי, "אגיש לעיר תשורה" - אתונה היא בירת יוון וכן תשורה = אתנה. **טמונות בפרשה** - 1. "הכיור" (מיא), 2. "המגבעות שיש" (לט,כח), 3. בצל+L="בצלאל" (לח,כב), 4. "פעמון ורימון" (לט,כו), 5. אותיות 'קיפוד' מבובל: "פקודי" (לח,כא), 6. בגדי הכהונה לאהרן (לט,מא), 7. "כיכר לאדן" (לח,כז), "לחם הפנים" (מ,לו), 8. 'לשון הגנה' (רש"י מ,ג), 9. "חוברות" (לט,ד), 10. "לחם הפנים" (מ,לו), 11. החילוץ שבימינו מייחסים אותו לייצור ה-"תכלת" (לט,ה), 12. "את האפוד" (לט,ב), 13. "ארבעה טורי אבן" (לט,י) **טמונות בהפטרה** - 1 "מצות יאכל" (מה,כא), 2. "בבקר בבקר" (מו,טו), 3. "והשתחו... פתח השער" (מו,ג), 4. "מאיש שוגה ומפתי" (מה,כ) **שאלה לשלחן השבת תרומה** - שאלנו: גובהו של המשכן היה עשר אמות. הגמרא (שבת צב.) כותבת שגובהו של הלויים היה י' אמות. ובמדרש אותיות דרבי עקיבא (אות ק). מבואר שמשה ואהרן היו מאוד גבוהים כארזי הלבנון, וכך גם משמע מהנאמר שהיו משה ואהרן שקולים שהיו דומים זה לזה, וידוע (ברכות נד:) שגובהו של משה היה אף הוא י' אמות. ויש לבאר איך אהרן נכנס למשכן להטיב נרות ולהקטיר קטורת, הלוא הוא היה לוי, וגם היה לו מצנפת על ראשו, ובוודאי שלא הוצרך לכופף ראשו מאוד כל משך עבודתו, שאין זה דרך כבוד. כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. היה זה דרך נס כפי ששימש משה בז' ימי המילואים. 2. אכן אהרן היה נמוך יותר מ' אמות. (בני יששכר) 3. היה גובהו י' אמות רק כשהגביה את ידיו. 4. ראשו הגביה מעט את הבדים של מכסה המשכן. 5. כופף ראשו רק במעט. 6. אמות של בניין המשכן היו של שישה טפחים, אבל של חול (גובה משה ואהרן) היו רק חמישה טפחים.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

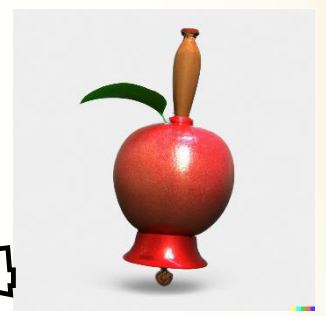
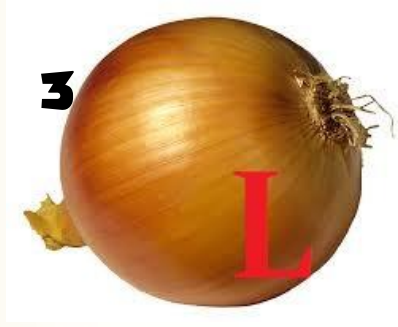

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

מחשבה טובה
 התשובה לטמונה זו
 תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

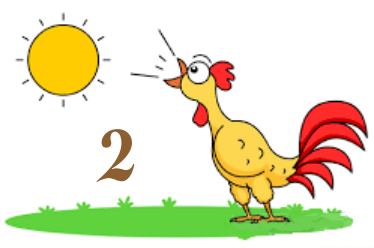
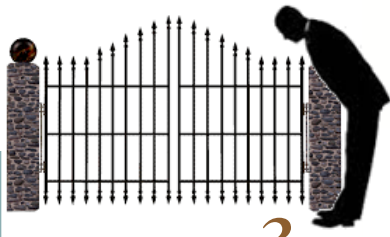

תשובה לגיליון הקודם
 "היעים" (להג)

הפטרת החודש "כל העם הארץ" (יחזקאל מה, טז - מו, יח)

טמונות בהפטרה

© כל הזכויות שמורות לאהרון בייק.